

O NAS

HISTORIA USTRONSKIEJ BIBLIOTEKI

Ustrońska biblioteka swoją działalność rozpoczęła jako jedna z pierwszych w powiecie cieszyńskim, bo wkrótce po zakończeniu II wojny światowej. Jej bezpośrednią poprzedniczką była Biblioteka Macierzy Szkolnej, mieszcząca się przed wojną również w Ratuszu. Ze sprawozdania Koła Nr 1 Macierzy Szkolnej w Ustroniu wynika, że biblioteka istniała w tym miejscu już w roku 1928.

Na początku powojennych dziejów placówki księgozbiór liczył zaledwie 350 tomów. W 1949 roku znany ustroński bibliofil i społecznik - Jan Wantuła - podarował bibliotece 332 woluminy ze swej bogatej kolekcji. 31 lat później imię tej wielkiej postaci przyjęła księżnica za swego patrona, a woluminy z jego autografem są przechowywane jako cenne pamiątki. Wraz z rozwojem Ustronia zmieniała się też i rozrastała biblioteka. Powiększał się księgozbiór, wzrastała liczba czytelników, otwierano punkty i filie biblioteczne. W latach największego rozwoju Miejska Biblioteka Publiczna oprócz placówki macierzystej, mieszczącej się w Ratuszu, posiadała: Oddział dla Dzieci, 2 czytelnie (dla dzieci i dorosłych) oraz 6 filii. Księgozbiory wszystkich tych placówek liczyły ponad 97 tys. tomów z których korzystało ponad 7.500 czytelników stałych i sezonowych. W latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku sieć biblioteczna uległa poważnej reorganizacji. Część filii została połączona z bibliotekami szkolnymi, część zlikwidowana.

Losy ustrońskiej księżnicy nierozzerwalnie związane są z losami miasta, także tymi tragicznymi. W 1964 roku pożar strawił jedno piętro Ratusza. Biblioteka na cztery lata została przeniesiona do budynku przy ulicy Ogrodowej. Po powrocie do Ratusza księżnica dostała dodatkowe pomieszczenia, w sumie ok. 150 m². I taką powierzchnię zajmowała aż do 2003 roku.

Najpoważniejszym problemem ustrońskiej biblioteki była ciasnota pomieszczeń. Z tego powodu Dział Dziecięcy wraz z Czytelnią został oddzielony od macierzystej biblioteki w Ratuszu i przeniesiony w pierw do pomieszczeń na ulicę Słoneczną, a potem, na kilka lat, do „Prażakówki”. Niemożliwe było także wprowadzenie wolnego dostępu do półek dla czytelników. Prawie każdą książkę musiał podać pracownik biblioteki z magazynów, co stanowiło kłopot zarówno nadmiernie obciążający personel, jak i ograniczający swobodny dostęp do zbiorów dla korzystających z biblioteki. Organizacja wszelkich imprez kulturalnych także była utrudniona - księżnica musiała korzystać zazwyczaj z cudzych pomieszczeń, udostępnianych co prawda bardzo chętnie, ale nie dających tyle swobody organizacyjnej co własny lokal.

O konieczności przeprowadzki księżnicy mówiono już od połowy lat siedemdziesiątych. Z różnych, nieraz bardzo dramatycznych powodów, do zmiany lokalu nie dochodziło. Planowaną przeprowadzkę do budynku byłej szkoły przy parafii katolickiej uniemożliwił pożar budynku. Nie doszły również do skutku przenosiny do gmachu Telekomunikacji. Biblioteka gromadziła tylko kolejne piękne plany i... odkładała je do szuflady...

Dopiero pod koniec lat 90. realna stawała się idea by bibliotekę przenieść do gmachu zajmowanego wtedy przez Filię Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika w Cieszynie.

Koncepcję tę popierał też ówczesny burmistrz miasta - Jan Szwarc. Pomysł nie był zupełnie nowy, już w latach siedemdziesiątych rozważano przeniesienie biblioteki do budynku dawnej szkoły podstawowej. Wtedy Kuratorium Oświaty nie zgodziło się na odstąpienie budynku, tworząc w nim schronisko młodzieżowe. Dopiero zmiany w szkolnictwie pod koniec lat 90 czyniły ten pomysł realnym. Dzięki zdecydowanej postawie Rady i Zarządu Miasta, Ustroń odkupił budynek od powiatu w roku 2002, czyli dokładnie w stulecie wmurowania kamienia węgielnego obiektu.

Budynek ten został oddany do użytku w 1903 roku. Służył pierwotnie jako szkoła publiczna. W późniejszym okresie spełniał także inne funkcje. Oprócz szkoły publicznej mieściło się w nim wspomniane już schronisko młodzieżowe oraz Filia Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika. W latach 70. dobudowano łącznik oraz piętrową przybudówkę. Główny obiekt, zbudowany w stylu manierezowym, jest jedną z najciekawszych architektonicznie budowli Ustronia. Wyróżnia się bardzo bogatą, zachowującą wszystkie pierwotne detale, fasadą oraz zegarem wieżowym wmontowanym w części dachowej.

Praktycznie od chwili wyprowadzenia liceum z lokalu, latem 2002 roku, rozpoczęły się prace adaptacyjne. W głównym budynku swą siedzibę znalazła nie tylko Biblioteka, ale i Towarzystwo Budownictwa Społecznego, w obszernej przybudówce : redakcja „Gazety Ustrońskiej”, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Można Inaczej”, Straż Miejska, Ustrońskie Stowarzyszenie Trzeźwości oraz firmy ubezpieczeniowe. Do najpoważniejszych zalet nowej lokalizacji należy centralne umiejscowienie (bardzo blisko starego lokalu księżnicy) oraz oczywiście większy metraż, pozwalający na połączenie w jednym miejscu wypożyczalni dla dorosłych i dla dzieci. Książnica zyskała w sumie 326m² pomieszczeń (dotąd zajmowała 144m² w budynku Ratusza i 58m² w „Prażakówce”).Pracami adaptacyjnymi zajmował się Wydział Mieszkaniowy Urzędu Miasta. W tym czasie biblioteka także rozpoczęła prace przygotowawcze do planowanej przeprowadzki: kompletowano umeblowanie, selekcionowano księgozbiór. Jeszcze na początku 2003 roku wspólnie z pracownikami Wydziału Mieszkaniowego przygotowywano pomieszczenia tak, by przenoszenie księgozbioru przeszło jak najsprawniej i najszybciej.

Sama przeprowadzka trwała dwa miesiące - luty i marzec 2003 roku. W tym czasie przeniesiono nie tylko zbiory i wyposażenie biblioteki w Ratuszu, ale i Oddziału Dziecięcego z „Prażakówki. Największą trudność stanowiło takie skoordynowanie przenoszenia kilkudziesięciu tysięcy książek, aby od razu ,w miarę sprawnie, znalazły się na półkach i to w takim układzie , który umożliwiłby natychmiastowe ich udostępnienie czytelnikom. Należy podkreślić, iż udało się to w dużej mierze dzięki bardzo ciężkiej pracy personelu biblioteki, składającego się przecież głównie z pań. Zdając sobie sprawę z uciążliwości tak długiego zamknięcia księżnicy dla czytelników mimo, iż nie wszystko jeszcze było uporządkowane, już od początku kwietnia Biblioteka rozpoczęła działanie w nowym miejscu. Uroczyste otwarcie placówki nastąpiło 7 kwietnia. Jednak wiele prac porządkowych i adaptacyjnych wykonywano jeszcze do końca roku, już w trakcie funkcjonowania Biblioteki.

Szybkie i efektywne „przeskoczenie” na nowe miejsce nie byłoby możliwe bez całego zastępu służących radą i pomocą osób.

Obecne pomieszczenia otwierają przed ustrońską biblioteką nowe perspektywy, by jeszcze lepiej służyć lokalnej społeczności. Swobodny dostęp do książek, przestronna czytelnia czy dostęp do Internetu - to tylko niektóre z działań możliwych dzięki przeprowadzce do nowego lokalu. Wciąż wiele zostało do zrobienia : rozpoczęto mozolny proces komputeryzacji zbiorów, dużo czasu zajmą prace rekasyfikacyjne księgozbioru.

W 2011 roku remontowano fasadę budynku (wtedy też powstał efektowny mural) oraz park otaczający bibliotekę.

W 2013 uruchomiono moduł komputerowego wypożyczania zbiorów w Oddziale dla Dzieci a w 2015 w Wypożyczalni dla Dorosłych.